# T013 BD IV 190-Q31-P34 Trong Quá Khứ Ma Vương Tranh Với Bồ Tát-Phật Bản Hạnh Tập

*Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)*

KINH PHAÄT BAÛN HAÏNH TAÄP QUYEÅN 31

Phaåm 34: TRONG QUAÙ KHÖÙ MA VÖÔNG TRANH VÔÙI BOÀ-TAÙT

Baáy giôø, vaøo ñaàu ñeâm, Boà-taùt duøng tay chæ xuoáng ñaát ñeå thu phuïc quyeán thuoäc ma Ba-tuaàn, thì quaû ñaát chaán ñoäng saùu caùch, cho ñeán tieáng chaán ñoäng lôùn nhö tieáng chuoâng ñoàng. Luùc aáy daân chuùng ñang soáng ôû caùc xoùm laøng, thaønh aáp, quoác gia, thaáy quaû ñaát chuyeån ñoäng vang daäy neân ñeàu sinh nghi, ñeàu ñi ñeán caùc boác sö, caùc nhaø thieân vaên, hoaëc caùc vò Tieân nhaân, hoaëc caùc nhaø am töôøng veà chieâm tinh ñeå hoûi hoï veà vieäc naøy. Hoï hoûi: –Vì sao quaû ñaát naøy chaán ñoäng vaø phaùt ra tieáng ñoäng lôùn nhö vaäy? Sa-moân cuøng vôùi Ma vöông, ai thaéng, ai baïi? Caùc ngaøi ñeàu laø baäc coù taøi baøn veà caùc hieän töôïng, xin vì chuùng toâi giaûi roõ ñieàm chaán ñoäng naøy. Khi aáy, taát caû caùc Tieân nhaân, nhaø thieân vaên... traû lôøi daân chuùng: –Taïi laøng Giaø-da, thuoäc nöôùc Ma-giaø-ñaø coù hai söùc maïnh ñang chieán ñaáu vôùi nhau: moät beân caàu Toái Ñaïi Phaùp vöông, vöôït khoûi theá gian; beân kia caàu laøm vua phi phaùp ôû theá gian. Hai beân caïnh tranh chieán ñaáu vôùi nhau, trong ñoù vò caàu Phaùp vöông ñaùnh baïi vò caàu Phi phaùp. Söï tranh ñaáu ñaõ keát thuùc, trong cuoái ñeâm ñoù, vò Sa-moân ñaõ chöùng Ñaïi Phaùp vöông, chaúng bao laâu nöõa Ngaøi seõ chuyeån baùnh xe phaùp Voâ thöôïng. Coù keä: Taát caû moïi ngöôøi nghe chaán ñoäng Ñeàu ñeán toaùn soá ñeå hoûi thaêm Hoûi raèng: Chieâm gia ngöôøi phaûi bieát Theá gian caùc ngaøi laø Thaùnh trí Quaû ñaát naøy côù sao rung ñoäng? Cuùi xin caùc ngaøi quan saùt kyõ Sôùm xin giaûi thích cho chuùng toâi. Caùc vò boùi toaùn baûo theá naøy: Vua phaùp, phi phaùp ôû nôi kia Oai thaàn hai vò ñaáu tranh nhau Thöû xem oai ñöùc ai thuø thaéng Nöôùc Ma-giaø-ñaø nôi thoân hoï Boà-taùt, Thieân ma chieán ñaáu nhau Chaùnh phaùp xoâ deïp ñöôïc ma quaân Thu phuïc xong roài, Ngaøi thaønh ñaïo Thaønh Phaät, Phaùp Vöông khoâng coøn sôï. Vaøo cuoái ñeâm aáy khi sao mai moïc, Ñöùc Nhö Lai thaønh Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Ngay khi aáy, nôi theá gian boãng nhieân saùng röïc, quaû ñaát chaán ñoäng saùu caùch. Sau khi theá gian ñöôïc chieáu saùng, quaû ñaát chuyeån ñoäng, Ñaïi vöông Tònh Phaïn ôû nôi

vöông cung, ñang nguû giaät mình thöùc daäy. Nhaø vua cho môøi caùc töôùng sö vaø nhöõng nhaø thieân vaên Baø-la-moân ñeán hoûi: –Naøy caùc vò Baø-la-moân, vieäc aáy nhö theá naøo? Haõy vì traãm maø giaûi thích. Nhaø vua vöøa noùi lôøi aáy, caùc nhaø thieân vaên vaø töôùng soá Baø-la-moân lieàn taâu Ñaïi vöông: –Cuùi xin Ñaïi vöông chôø cho giaây laùt, ñeå cho chuùng toâi chieâm nghieäm roài sau seõ giaûi thích. Thuôû aáy Thaùnh maãu Ma-da phu nhaân ñaõ sinh leân coõi trôøi, hieän mang thaân ngoïc nöõ, töø Thieân giôùi giaùng xuoáng hoaøng cung, baùo cho Ñaïi vöông Tònh Phaïn vaø Gia-du, meï cuûa La-haàu-la: –Ñaïi vöông phaûi bieát, ñeâm nay Vöông

töû Taát-ñaït-ña ñaõ thaønh Baäc Voâ Thöôïng Chaùnh Ñaúng Chaùnh Giaùc. Vì lyù do naøy coõi ñaïi ñòa chaán ñoäng. Nhö Lai ñaõ thu phuïc ma quaân, khoâng coøn oaùn thuø, trong theá gian khoâng coøn gì ñaùng sôï. Khi aáy chö Thieân Tònh cö coõi Saéc vaãn coøn phaân vaân Nhö Lai ñaõ chöùng Voâ thöôïng Boà-ñeà hay chöa. Ñöùc Nhö Lai bieát taâm nieäm chö Thieân, lieàn bay leân hö khoâng ñeå cho hoï döùt taâm nghi ngôø. Ngaøi duøng gioïng Sö töû roáng noùi nhö theá naøy: –Ta ñaõ ñoaïn caùc keát söû aùi duïc, taát caû nöôùc taâm duïc phieàn naõo hoaøn toaøn khoâ caïn, khoâng coøn chaûy nöõa, khoâng coøn taùi sinh, khoâng coøn vaøo phieàn naõo nöõa, dieät saïch caùc khoå khoâng coøn soùt. Khi aáy taát caû chö Thieân Saéc giôùi nghe lôøi noùi naøy ñeàu suy nghó: “Nhö Lai thaät söï thaønh Baäc Voâ Thöôïng Boà-ñeà”, neân vui möøng hôùn hôû traøn ngaäp toaøn thaân, khoâng theå töï cheá. Hoï ñem caùc loaïi hoa trôøi thaät ñeïp, höông hoa, höông boät goã thôm chieân-ñaøn coõi trôøi, caùc loaïi boät höông ngöu ñaàu chieân-ñaøn, hoa Maïn-ñaø-la, hoa Ma-ha maïn-ñaø-la raûi nhieàu lôùp treân mình Nhö Lai. Sau ñoù, hoï laïi raûi höông hoa leân ma Ba-tuaàn. Thaáy chö Thieân Saéc giôùi ñem caùc ñoà cuùng döôøng hieán cuùng Nhö Lai, ma Ba-tuaàn ngoài treân ñaát, ñoái tröôùc Nhö Lai chaúng gaàn chaúng xa, buoàn baõ khoâng vui, taâm raát öu saàu, duøng coïng coû lau veõ treân ñaát, nghó theá naøy: “Theá gian thaät hy höõu, khoâng theå nghó baøn. Caùc Tieân tu khoå haïnh, ta coù theå laøm taâm hoï thoaùi chuyeån. Ñeá Thích, chö Thieân… ta coøn coù theå khuyeân hoï khôûi taâm tham duïc. Taïi sao ngaøy nay Sa-moân hoï Thích naøy nhaát taâm chaùnh ñònh, chæ traûi qua moät thôøi gian ngaén nhö vaäy, ñaõ khieán binh maõ cuûa ta quy phuïc?” Veà sau, khi Nhö Lai haønh Phaät söï, thuyeát phaùp giaûng giaùo phaùp vi dieäu, caùc Tyø- kheo baïch Phaät: –Theá Toân! Hy höõu thay! Theá Toân duøng söùc tinh taán theá naøo chöùng ñöôïc Thaát ñaïo phaàn, ñaày ñuû phaùp baûo, thaønh töïu Voâ thöôïng Boà-ñeà? Caùc Tyø-kheo baïch nhö vaäy roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Naøy caùc Tyø-kheo, caùc oâng phaûi bieát, söùc tinh taán cuûa Ta chaúng chæ do moät ñôøi naøy ñeå chöùng Thaát ñaïo phaàn, thaønh Voâ thöôïng Boà-ñeà, maø thuôû xöa Ta cuõng do söùc tinh taán, ñöôïc ngoïc Ma-ni. Chö Tyø-kheo lieàn baïch Phaät: –Thöa Theá Toân, vieäc aáy nhö theá naøo, xin Ngaøi vì chuùng con keå laïi cho roõ raøng. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Naøy caùc Tyø-kheo, caùc oâng chí taâm laéng nghe. Ta nhôù vaøo thôøi quaù khöù coù moät thöông chuû vaøo bieån caû ñeå tìm ngoïc quyù. Ngöôøi naøy ôû nôi bieån khôi tìm ñöôïc moät vieân ngoïc Ma-ni, giaù trò ñeán traêm ngaøn löôïng vaøng. Ñöôïc roài, boãng nhieân vieân ngoïc bò rôi laïi trong bieån. Khi aáy, thöông chuû phaùt taâm duõng maõnh tinh taán, lieàn laáy moät caùi muoãng taùt

nöôùc bieån caû troâng mong nöôùc bieån khoâ caïn ñeå tìm laïi vieân ngoïc Ma-ni. Thaàn bieån thaáy ngöôøi naøy ñem muoãng taùt nöôùc bieån ñeå mong thaønh ñaát lieàn, neân nghó: “Ngöôøi naøy ngu si khoâng trí tueä, nöôùc bieån caû voâ löôïng voâ bieân, laøm sao duøng muoãng taùt caïn nöôùc bieån ñeå thaønh ñaát lieàn?”

Vò Thaàn lieàn noùi keä:

Theá gian coù laém haïng chuùng sinh

Vì ham taøi lôïi laøm ñuû vieäc

Ta nay thaáy keû quaù ngu si
Khoâng ai ngu hôn keû buoân naøy.
Bieån saâu taùm vaïn boán do-tuaàn
Nay muoán ñem muoãng taùt khoâ bieån
Khoán khoå töï haïi, uoång moät ñôøi
Taùt chöa bao nhieâu boû thaân maïng
Nöôùc kia taùt ñöôïc baèng gioït nhoû
Ñaïi döông meânh moâng laïi saâu thaúm.
OÂng nay voâ trí, chaúng nghó suy
Muoán laáy voøng tai boïc Tu-di.
Luùc aáy laùi buoân höôùng veà Thaàn bieån noùi keä:
Thieân thaàn noùi ra lôøi baát thieän
YÙ muoán ngaên ta taùt caïn bieån
Thaàn neân chuù yù theo doõi ta
Taùt chaúng bao laâu bieån khoâ caïn.
Ngaøy ñeâm Thaàn truï ôû nôi ñaây
Do vaäy taâm buoàn raát lo laéng
Ta theà sieâng naêng, taâm chaúng chuyeån
Quyeát taùt bieån caû khieán khoâ caïn.
Ngoïc quyù cuûa ta rôi trong ñoù
Do vaäy, bieån caû quyeát taùt khoâ
Nöôùc khoâ taän ñaùy, löôïm laïi ngoïc
Ngoïc aáy ñöôïc roài môùi veà queâ.
Khi aáy Thaàn bieån nghe lôøi quyeát ñònh nhö vaäy, taâm raát sôï haõi, suy nghó theá naøy:
“Ngöôøi naøy thaät duõng maõnh, tinh taán, nöôùc bieån naøy quyeát ñònh seõ bò taùt caïn.”
Thaàn bieån suy nghó nhö vaäy roài lieàn traû laïi ngoïc quyù cho ngöôøi laùi buoân.
Traû roài,
Thaàn bieån noùi keä:
Phaøm ngöôøi phaûi coù taâm duõng maõnh
Chòu ñöïng gian lao chôù töø nan
Ta thaáy tinh taán söùc nhö vaäy
Ñöôïc laïi ngoïc quyù trôû veà nhaø.
Luùc aáy Ñöùc Theá Toân noùi keä:
Tinh taán luùc naøo cuõng toaïi nguyeän
Löôøi bieáng luoân luoân gaëp khoå to
Do vaäy caàn phaùt taâm duõng maõnh
Ngöôøi trí do ñoù chöùng Boà-ñeà.

Ñöùc Phaät baûo caùc thaày Tyø-kheo:

–Phaûi bieát, ngöôøi laùi buoân thuoû tröôùc laø thaân Ta ngaøy nay. Khi ngöôøi laùi buoân vaøo bieån tìm ñöôïc baûo chaâu voâ giaù roài laïi ñaùnh rôi trong bieån, nhôø taâm duõng maõnh maø ñöôïc laïi baûo chaâu. Ngaøy nay, Ta cuõng vaäy, do tinh taán neân ñöôïc baûy phaàn Giaùc ñaïo, chöùng Voâ thöôïng Boà-ñeà. Khi aáy, caùc Tyø-kheo baïch Phaät: –Ñöùc Theá Toân thaät hy höõu, quaù ö ñaëc bieät, khoâng theå nghó baøn. Moät mình Ngaøi ñôn ñoäc maø thu phuïc ñöôïc taát caû ma quaân. Noùi xong, caùc Tyø-kheo ñeàu im laëng. Khi aáy Ñöùc Theá Toân laïi baûo caùc Tyø-kheo: –Naøy caùc Tyø-kheo, caùc oâng phaûi chuù yù laéng nghe. Ta chaúng chæ moät ñôøi naøy ñoäc thaân thu phuïc ma quaân maø trong quaù khöù cuõng moät mình thu phuïc ma quaân nhö vaäy. Khi aáy, caùc Tyø-kheo baïch Phaät: –Thöa Ñöùc Theá Toân, vieäc haøng phuïc ñoù nhö theá naøo? Cuùi xin Ngaøi vì chuùng con noùi roõ. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Caùc oâng haõy laéng nghe. Ta nhôù vaøo thôøi caùch ñaây voâ löôïng kieáp, coù hai anh em chim Anh voõ, con thöù nhaát teân laø Ma-la-kyø-leâ (nhaø Tuøy dòch laø Maïn Sôn), con thöù hai teân laø Taát-ñaø-kyø-leâ (nhaø Tuøy dòch laø Döõ Sôn). Thuôû aáy hai con chim Anh voõ ñang ñaäu treân caây, boãng nhieân coù moät con chim nhaïn bay nhanh ñeán chuïp laáy chim Anh voõ nhoû, roài vuït leân hö khoâng. Khi aáy chim Anh voõ anh vì em maø noùi keä: Coâ ñôn moät mình cuõng bò khoå Coâ ñôn moät mình cuõng ñöôïc vui Em moå choã yeáu nôi mình nhaïn Nhaïn bò ñau ñôùn lieàn thaû em Em thì thaân nhoû, anh söùc yeáu Em neân tinh caàn, chôù treã naõi. Chim em nghe anh noùi nhö vaäy Duõng maõnh ra söùc saép haønh söï Nghó ñem toaøn löïc nhö vaäy roài Lieàn moå choã yeáu nôi thaân nhaïn Thaân nhaïn ñau nhöùc khoå khoáng cheá Voäi vaõ thaû lieàn chim Anh voõ. Do vì chim nhaïn thaân ñau nhöùc Voäi bay moïi nôi caàu che chôû. Do keá Anh voõ, em ñöôïc thoaùt Moå nhaèm choã yeáu thaân chim nhaïn Chim nhaïn khoán cuøng khoâng nôi troán Anh voõ phaán khôûi löôùt hö khoâng. Nhaïn thaáy Anh voõ ñuoåi sau mình Laùnh xa bay ñi tìm loái soáng. Anh voõ moå nhaïn luùc baáy giôø Töùc nay thaân Ta hieäu Thích-ca Chim nhaïn töùc laø ma Ba-tuaàn Thuôû aáy duy nhaát moät mình Ta Ñaõ thu phuïc ñöôïc chim nhaïn noï Huoáng chi ngaøy nay ñuû coâng ñöùc

Thu phuïc chaúng ñöôïc Ma vöông sao? Naøy chuùng Tyø-kheo neân phaûi bieát. Baáy giôø caùc vò Tyø-kheo laïi baïch Phaät: –Thöa Theá Toân, taïi sao Ma vöông Ba-tuaàn luoân luoân khi deã, doái gaït Nhö Lai maø khoâng ñöôïc, coøn Nhö Lai thöôøng thoaùt khoûi tai aùch cuûa Ma vöông? Nghe noùi nhö vaäy roài, Ñöùc Theá Toân baûo caùc vò Tyø-kheo: –Naøy caùc Tyø-kheo, neân chuù yù laéng nghe, Ta seõ vì caùc vò maø noùi: –Chaúng phaûi chæ moät ñôøi naøy bò Ma vöông doái gaït maø Ta thoaùt khoûi, chöa töøng bò chuùng laøm naõo loaïn, maø trong ñôøi quaù khöù Ma vöông Ba-tuaàn doái gaït, meâ hoaëc Ta, Ta cuõng khoâng bò roái loaïn. Khi aáy caùc Tyø-kheo baïch Phaät: –Thöa Theá Toân, trong quaù khöù Ma vöông Ba-tuaàn naõo haïi Ngaøi nhö theá naøo? Cuùi xin Theá Toân vì chuùng con noùi roõ cho. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Ta nhôù trong quaù khöù coù moät con soâng teân laø Ba-lôïi-da-ña (nhaø Tuøy dòch laø Ñoä Bæ Tieát). Thuôû aáy beân caïnh doøng soâng naøy coù moät

ngöôøi thôï keát traøng hoa. Ngöôøi naøy coù moät vöôøn hoa beân caïnh soâng. Döôùi doøng soâng naøy, luùc baáy giôø coù moät con ruøa, theo nöôùc troài leân, boø ñeán vöôøn hoa tìm thöùc aên. Nôi naøo ruøa boø qua thì nôi ñoù bò giaäm ñaïp hö naùt. Khi aáy, chuû vöôøn hoa thaáy nôi naøo ruøa naøy tìm thöùc aên thì nôi aáy bò giaäm naùt neân tìm caùch baét con ruøa. Sau khi baét ñöôïc, ñöïng ruøa trong moät gioû hoa chôø ngaøy gieát aên thòt. Luùc aáy ruøa nghó theá naøy: "Ta phaûi laøm sao? Duøng caùch gì, hieåu bieát gì thoaùt khoûi naïn naøy?." Noù nghó keá theá naøy: "Ta coù theå doái gaït chuû vöôøn hoa." Nghó nhö vaäy roài, noù höôùng veà chuû vöôøn hoa noùi keä: Ta töø nöôùc leân thaân dính buøn OÂng neân röûa saïch gioû ñöïng hoa Thaân ta dính buøn chaúng ñöôïc saïch E sôï dô ñeán gioû cuøng hoa. Baáy giôø chuû vöôøn hoa suy nghó: "Hay thay! Con ruøa naøy baûo ta nhöõng lôøi toát ñeïp. Ta khoâng ñöôïc khoâng nghe lôøi. Ta neân röûa saïch noù, chôù neân ñeå buøn laøm dô gioû hoa ta." Nghó nhö vaäy roài, tay lieàn naém laáy con ruøa, ñem ñeán meù nöôùc ñeå röûa. Ngöôøi naøy ñaët con ruøa treân taûng ñaù, roài muùc nöôùc röûa. Khi aáy con ruøa duøng heát söùc maïnh, boãng lao saâu trong nöôùc. Khi ngöôøi thôï keát traøng hoa thaáy ruøa laën saâu vaøo trong nöôùc, neân nghó theá naøy: "Laï thay! Con ruøa naøy coù taøi gaït ta nhö vaäy. Ta neân löøa gaït laïi con ruøa naøy ra khoûi nöôùc." Khi aáy ngöôøi thôï keát traøng hoa höôùng veà con ruøa, noùi keä: Ruøa hieàn laéng nghe yù ta noùi Thaân thuoäc cuûa ngöôi coù raát nhieàu Ta keát traøng hoa ñeo coå ngöôi Maëc ngöôi trôû veà chuùng vui möøng. Khi aáy ruøa suy nghó: "Ngöôøi thôï keát traøng hoa naøy doái gaït ta, vì hieän giôø meï oâng ta laâm troïng beänh naèm taïi giöôøng. Chò oâng ñi haùi hoa keát thaønh traøng, saép ñem ñi baùn ñeå nuoâi soáng, maø nay oâng ta noùi lôøi nhö vaäy, nhaát ñònh laø doái gaït ta ñeå aên thòt, neân löøa gaït ta ra khoûi nöôùc maø thoâi!"

Khi aáy ruøa noùi keä vôùi ngöôøi keát hoa: Nhaø oâng naáu röôïu hoïp ngöôøi thaân Saém caùc moùn aên ñuû muøi vò OÂng veà trong nhaø noùi theá naøy: Thòt ruøa naáu xong canh thöôïng haïng. Baáy giôø Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Naøy caùc Tyø-kheo, caùc oâng phaûi bieát, con ruøa lao vaøo trong nöôùc luùc aáy töùc laø Ta ngaøy nay. Ngöôøi thôï keát traøng hoa thuôû noï laø ma Ba-tuaàn ngaøy nay. Khi aáy ma Ba-tuaàn gaït Ta maø Ta khoâng laàm keá. Nay laïi muoán doái gaït Ta, laøm sao maø gaït ñöôïc. Luùc baáy giôø caùc vò Tyø-kheo laïi baïch Phaät: –Thöa Ñöùc Theá Toân, Hy höõu thay! Thaät khoù nghó baøn, oai theá cuûa Ma vöông Ba- tuaàn raát maïnh, thoáng laõnh Duïc giôùi, duøng bao nhieâu keá ñeå doái gaït Theá Toân maø vaãn khoâng laøm ñoäng ñeán choã ngoài cuûa Ngaøi. Nghe chö Tyø-kheo noùi lôøi naøy roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Caùc oâng phaûi bieát, chaúng phaûi chæ ngaøy nay ma Ba-tuaàn ñem theá löïc muoán doái gaït Ta, maø trong quaù khöù cuõng vaäy, khoâng doái gaït Ta ñöôïc. Khi aáy caùc vò Tyø-kheo lieàn baïch Phaät: –Hay thay! Thöa Theá Toân, vieäc aáy nhö theá naøo? Cuùi xin vì chuùng con keå roõ raøng. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân baûo caùc vò Tyø-kheo: –Ta nhôù vaøo thôøi quaù khöù ôû ñaïi döông noï coù moät con roàng khoảng loà coù ngöôøi vôï ñang mang thai. Boãng nhieân, con roàng caùi chöûa naøy theøm aên tim khæ. Vì lyù do aáy maø thaân theå noù oám gaày, da deû vaøng voït, teâ lieät, naèm traên trôû, run raåy chaúng an. Baáy

giôø con roàng ñöïc thaáy vôï oám gaày, maát nhan saéc nhö vaäy, neân hoûi vôï: –Hieàn theâ, em ñau beänh gì? Theøm aên nhöõng gì? Sao anh chaúng nghe noùi. Vì sao nhö vaäy? Luùc aáy roàng caùi im laëng khoâng ñaùp. Roàng choàng laïi noùi: –Taïi sao em khoâng traû lôøi? Roàng vôï noùi vôùi roàng choàng: –Neáu anh cho pheùp em tuøy yù noùi thì em seõ noùi. Neáu anh khoâng ñoàng yù thì em khoâng daùm noùi. Roàng choàng laïi noùi: –Em noùi thöû xem. Neáu thaáy coù lyù, anh seõ ñem moïi phöông tieän tìm cho ñöôïc. Roàng vôï lieàn thöa vôùi choàng: –Em ñang theøm aên tim khæ, anh coù theå tìm ñöôïc khoâng? Roàng choàng lieàn ñaùp: –Ñieàu em muoán, vieäc naøy thaät khoù. Vì sao? Vì chuùng ta ôû treân maët nöôùc trong ñaïi döông, coøn khæ thì ôû treân caây, nôi röøng nuùi. Laøm sao coù theå tìm ñöôïc. Roàng vôï noùi: –Khoâng bieát taïi sao em muoán aên tim khæ nhö vaäy. Neáu khoâng tìm ra tim aáy, thì seõ bò saûy thai vaø chaúng bao laâu nöõa em cuõng boû maïng. Khi aáy, roàng choàng laïi baûo vôï: –Naøy hieàn theâ, em neân taïm thôøi chòu ñöïng. Anh nay seõ tìm kieám. Neáu vieäc naøy thaønh coâng, thaät laø ñieàu khoâng theå noùi, anh vaø em vui söôùng voâ cuøng. Khi aáy roàng ñöïc töø döôùi bieån voït leân bôø, thaáy caùch bôø bieån chaúng bao xa coù moät ñaïi thoï teân laø Öu-ñaøm-baø-la (nhaø Tuøy dòch laø Caàu Nguyeän). Thuôû aáy treân caây naøy coù

moät con khæ lôùn ñang haùi traùi aên. Thaáy con khæ ngoài aên treân caây, roàng laàn hoài ñi ñeán döôùi goác caây. Khi ñeán nôi noù ñem lôøi hoa myõ caùm doã vaø hoûi thaêm: –Laønh thay! Laønh thay! Ñaïi ca ôû treân caây naøy laøm vieäc gì? Coù cöïc nhoïc, khoå sôû laém khoâng? Tìm thöïc phaåm coù deã daøng khoâng? Coù moûi meät beänh taät gì chaêng? Khæ traû lôøi: –Thöa nhaân giaû, toâi ñang khoâng bò khoå naõo. Roàng laïi hoûi: –Anh ôû ñaây laáy thöùc aên uoáng ôû ñaâu? Khæ traû lôøi: –Toâi ôû treân caây Öu-ñaøm-baø-la vaø aên quaû cuûa noù. Roàng laïi noùi vôùi khæ: –Toâi thaáy anh, loøng hôùn hôû traøn ngaäp caû thaân, khoâng theå töï cheá. Toâi muoán cuøng anh keát laøm baïn toát cuøng aùi kính laãn nhau, anh neân nhaän lôøi toâi, caàn gì phaûi ôû ñaây. Laïi nöõa, caây naøy quaû ít, khoâng ñöôïc nhieàu, taïi sao anh laïi chòu ôû nôi ñaây? Xin anh vui loøng xuoáng ñaây theo toâi, toâi seõ ñöa anh qua bôø bieån, nôi ñoù coù khu röøng lôùn, caây coái um tuøm, quaû Leâ-caâu, quaû Na-ta, quaû Traán ñaàu ca… cuûa voâ löôïng voâ soá caây. Khæ noùi: –Toâi laøm sao qua ñöôïc beân kia? Bieån thì roäng, nöôùc thì saâu, thaät khoù loäi qua. Toâi phaûi laøm gì ñeå bôi qua ñöôïc. Khi aáy roàng laïi baûo khæ: –Toâi duøng löng ñeå chôû anh, ñöa anh qua ñeán bôø beân kia. Anh nay chæ coù vieäc laø xuoáng caây, côõi leân löng toâi. Luùc aáy con khæ taâm khoâng bình tónh, nhoû heïp, thaáp heøn, ngu si, hieåu bieát caïn côït, nghe lôøi ñöôøng maät cuûa roàng trong loøng hôùn hôû, neân töø treân caây leo xuoáng côõi treân löng roàng muoán ñi theo roàng. Roàng noï thaàm nghó: “May laém, may laém! YÙ muoán cuûa ta nay ñaõ thaønh coâng”, neân cuøng nhau ñi veà choã cuûa mình. Thaân roàng vaø khæ ñeàu ngaäp trong nöôùc. Khi aáy khæ hoûi roàng: –Naøy thaân höõu, vì côù gì boãng nhieân ngaäp trong nöôùc? Roàng lieàn ñaùp: –Ngöôøi khoâng bieát sao? Khæ hoûi: –Vieäc aáy theá naøo? Muoán laøm gì ñaây? Roàng lieàn ñaùp: –Vôï ta coù mang, noù theøm muoán aên traùi tim khæ. Vì lyù do ñoù ta ñöa ngöôi ñeán ñaây. Baáy giôø khæ suy nghó: “Ta ñang gaëp

ñieàu chaúng may, baát lôïi voâ cuøng, töï chuoác laáy caùi cheát vaøo thaân. OÂi thoâi! Ta phaûi laøm caùch gì mau thoaùt tai naïn naøy khoûi maát thaân maïng?" Roài noù laïi nghó: "Phaûi gaït con roàng naøy môùi ñöôïc." Thaàm nghó nhö vaäy roài, noù laïi noùi vôùi roàng: –Naøy anh baïn laønh nhaân töø, traùi tim toâi coøn ñeå laïi treân caây Öu-ñaøm-baø-la, khoâng mang theo ñaây. Taïi sao luùc aáy baïn khoâng noùi ñuùng söï thaät cho ta bieát laø: "Ta ñang caàn tim ngöôi", ñeå luùc aáy ta mang theo. Baïn neân quay trôû laïi ñeå ta laáy tim, roài seõ trôû veà. Khi aáy roàng nghe khæ noùi lôøi nhö vaäy, caû hai ñeàu ngoi leân khoûi maët nöôùc. Thaáy roàng saép vöôït khoûi maët nöôùc, gaàn beân bôø, khæ phaán khôûi, noã löïc nhaûy voït thaät nhanh, chuyeån heát söùc löïc töø treân löng roàng nhaûy sang maët ñaát, roài phoùc leân treân ñaïi thoï Öu- ñaøm-baø-la.

Roàng ôû döôùi goác caây chôø giaây laâu, thaáy con khæ laån troán khoâng xuoáng, neân noùi vôùi khæ: –Naøy anh baïn laønh thaân maät! Anh mau xuoáng ñaây cuøng toâi veà nhaø. Con khæ laëng thinh khoâng chòu leo xuoáng. Thaáy khæ ôû maõi khoâng chòu xuoáng, roàng noùi keä: Anh khæ baïn hieàn ñaõ laáy tim Xin anh treân caây mau leo xuoáng Toâi seõ ñöa anh ñeán röøng kia Laø nôi ñaày daãy quaû cuøng hoa. Baáy giôø con khæ nghó: "Con roàng naøy thaät voâ trí." Nghó nhö vaäy roài, khæ höôùng veà con roàng noùi keä: Möu keá anh roàng tuy cao roäng Nhöng maø taâm löôïng quaù heïp hoøi Anh neân chín chaén töï nghó laïi Taát caû moïi loaøi, ai khoâng tim. Röøng kia tuy caây traùi sum sueâ Keå caû Am-la cuøng quaû ngoït Thaät ra, ta nay khoâng muoán ñeán Ta thaø ôû ñaây aên Öu-ñaøm. Baáy giôø Ñöùc Phaät baûo caùc thaày Tyø-kheo: –Naøy caùc Tyø-kheo phaûi bieát, con khæ thuôû aáy laø Ta ngaøy nay. Con roàng thuôû noï nay laø ma Ba-tuaàn vaäy. Thuôû aáy ma Ba-tuaàn vaãn ñem lôøi doái traù ñeå gaït Ta maø khoâng ñöôïc. Huoáng ngaøy nay muoán ñem vieäc naêm duïc theá gian maø duï doã Ta, ñaâu coù theå laøm rung ñoäng choã ngoài! Ñöùc Phaät noùi lôøi naøy roài, caùc thaày Tyø-kheo laïi baïch Phaät: –Theá Toân thaät hy höõu! Theá Toân quaù ö ñaëc bieät, khoâng theå nghó baøn. Taïi sao ma Ba-tuaàn ñem ma quaân hình daïng xaáu xí khaùc nhau ñeán beân Nhö Lai maø Nhö Lai quaùn saùt bieát roõ töøng vieäc? Baáy giôø Ñöùc Phaät baûo caùc thaày Tyø-kheo: –Caùc Tyø-kheo phaûi bieát, chaúng nhöõng ngaøy nay Ma vöông ñem ñaïi quaân vôùi hình daïng xaáu xí naøy ñeán beân Ta, maø Ta cuõng quaùn bieát roõ. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: –Ñöùc Theá Toân thaät hy höõu, vieäc naøy nhö theá naøo? Xin Ngaøi keå laïi, chuùng con muoán nghe. Khi aáy Ñöùc Theá Toân baûo caùc vò Tyø-kheo: –Ta nhôù thuôû xöa coù moät ngöôøi thôï saên bieát khu röøng noï coù nhieàu chim thöôøng tuï taäp ñeán ñoù. OÂng ta ñeán ñaáy döïng moät leàu coû, duøng ñuû loaïi caønh caây phuû leân leàu, roài aån thaân ngoài trong leàu aáy. Khi aáy caùc loaøi chim cho ñaây laø caønh caây thaät, neân chuùng bay ñaäu treân caønh naøy. Teân thôï saên thaáy chim ñaäu treân tuùp leàu roài, laàn hoài gieát chuùng baèng caùch baén hoaëc chuïp laáy. Khi aáy, coù moät con chim khaùc thaáy tuùp leàu naøy neân suy nghó: "Tuùp leàu naøy di ñoäng ñöôïc moïi nôi, coøn bao nhieâu caây khaùc laïi ñöùng yeân moät choã, nhaát ñònh trong leàu naøy chaúng phaûi troáng khoâng!" Bieát nhö vaäy, noù bay laùnh xa tuùp leàu neân khoâng bò thôï saên baét, maø noùi keä: Ta thaáy taát caû

caây trong röøng Nhö caây A-thuyeát, Tyø-eâ-la

Caây A-leâ-la vaø Dieâm-phuø
Caây Voâ-chæ La-ba-chaân-ñaàu
Ñeàu döøng ñöùng yeân taïi moät choã
Khi moïc ñeán nay khoâng di ñoäng,
Caây naøy di chuyeån khaép moïi nôi
Nhaát ñònh trong ñoù chaúng troáng khoâng
Hoaëc laø aùc vaät ôû beân trong.
Ta haõy caáp toác boû röøng naøy
Trong taâm ta raát laø ngôø vöïc
Hoaëc laø ñieàu aùc khoâng töø maãn
E raèng trong ñoù saùt haïi ta.
Laïi ta thuôû tröôùc ôû tha phöông
Ñaõ töøng bò löôùi bay ñeán ñaây
Ngöôøi trí bieát roài neân xa laùnh.
Baáy giôø Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo:
–Caùc thaày phaûi bieát, con chim thuôû aáy chính laø Ta ngaøy nay. Ngöôøi thôï saên kia laø ma Ba-tuaàn. Thuôû aáy oâng ta laøm hình daïng ñaùng sôï muoán saùt haïi Ta, luùc aáy Ta vaãn khaùm phaù ra. Ngaøy nay ma Ba-tuaàn laïi ñem ma quaân hình daïng xaáu xí ñaùng sôï ñeán beân
Ta, Ta cuõng bieát töø laâu.
Luùc aáy Ñöùc Theá Toân noùi keä:
Ngöôøi ñôøi suy nghó chaúng saâu xa
Laøm sao chöùng ñöôïc phaùp thöôïng nhaân?
Ta nay baèng tö duy thuø thaéng
Thoaùt ñöôïc raøng buoäc, chöùng voâ vi.

*Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.*